

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare odată în săptămână: DUMINECA

<p>Prețul Abonamentului : Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr. „ „ pe 1/2 an 2 „ 50 „ România și străinătate pe an . 14 franci „ „ „ pe 1/2 an 7 „</p>	<p>Prețul inserțiunilor : Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte, 3 fl., până la 200 de cu- vinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.</p>	<p>Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“; carea banii de prenumerațiune și inserțiuni la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș</p>
--	---	--

Parenesă

despre cercetarea bisericii

Oare să cuvine a vindeca Sâmbăta? Astfel în-
 trebă odinioară Isus Domnul nostru și pre loc otări,
 că celor nefericiți să le tindem mână de ajutoriu . . .
 și aceasta o făcu în prezența inamicilor săi, cari publice
 îl timbrau de apostat și profănătoriu al Sâmbetei.

În locul Sâmbetei iudaice noi sârbătorim Du-
 mineca. Afaceri necesare, afaceri de caritate sunt
 deci permise în Dumineci. Astfel în aceasta zi să
 cuvine și ni-i datorința: pre cei lipsiți a-i ajutama,
 pe bolnavi a-i îngriji, pe suferinzii a-i mângăia, miseria
 omenească a o ameliora . . . dar să înțelege încât
 ne eartă poterile. Și întru adevăr iubitorilor, o afa-
 cere în acest înțeles nu profânează Dumineca ci mai
 mult o sânteste. Dar oare să cuvine ca grija căs-
 niciei, ori a petrecerilor să ne facă a uita de cele
 sante, de cele eterne?

Oare să cuvine ca să petrecem aceasta zi numai
 prin bucurii lărmuitoare, prin jocuri pline de plăceri
 înbătătoare, sensuale și animalice? Oare să ne în-
 grijim numai de a mulțami stomacul nesațios, a da
 o priveleşte interesantă ochiului lacom, de a face
 voia corpului păcătos; pre când spiritului să nu-i
 rămână nimic, el să fie dejosit și subjugat? Mulți,
 ba foarte mulți creștini, cari de altfel sunt oameni
 cinstiți și cu bun renume, își permit multe, multe,
 fără ca conștiința să-i mustre. Și dacă i-ar găzala
 încât-va muștrarea conștiinței apoi îndată află cauze
 și motive, ca să-o impace. Ce zic ei: *șeasă zile în*
săptămână sunt destinate lucrului, dar apoi ziua a
șepta este a odihnei, este a noastră, deci să o fo-
losim; și astfel plutesc tot mai departe în păcate
 și cuprinși de ideile lor rătăcite nu își lasă timp,
 ca să judece cu seriozitate: *oare facem bine?* Eu cred
 că mintea și religiunea încă ar trebui să le strige
 tot astfel.

Da, ziua aceasta e întru adevăr o zi de odihnă,

dar să fie bine înțeles: odihna și lenevirea nu este
 una și aceeași. Aceea oțelează și întărește, aceasta
 demoralizează și duce pe căi sinistre, de ceea-ce
 Dumnezeu să ne păzască! Oare cum așa putea
 mai bine folosi aceasta zi, care mă îndeamnă
 a fugi de ori-ce afaceri lumești, spre mântuirea
 nemuritoriului suflet?

Să o folosesc într'o meditare serioasă și li-
 niștită despre datorințele misiunii mele ca om,
 despre binefacerile dzești, și despre folosirea aces-
 tora în mod demn. Oare nu e această zi destinată,
 ca să ne îngrijim pentru nobilitarea spiritului nostru
 și ca să privim în Creator suprema perfecțiune și
 să ne nisum a ne apropia tot mai mult de El?
 Vedeti cât de înțelepțește și de binefăcătoare a în-
 tocmit Dumnezeu ziua aceasta, dar cât de nebunește
 și fără-de-lege așa comite eu, dacă n'as întrebuinta-o
 conform scopului sânt. Eu și cu mine mii de frați
 nu ne-am luat timp în decursul acestei săptămâni,
 ca să și gândim la o ființă mai înaltă. Dar oare și
 această zi să o petrecem în negândirea osânditoare?
 Oare să nu dăm atențiune decât numai la aceea ce
 e priincios corpului nostru? Oare nu suntem noi
 ființe raționale? Nu suntem destinați spre nemurire?
 Oare să nu gândim la ce ne-am adunat aici și
 care ni-i menirea? Și când am fi noi în stare
 a medita în liniște și voie bună decât în această
 zi a Domnului? Cum? Și aceasta zi să o petrecem
 în neactivitate, în visări ale fantasiei, în desmerdări
 și în beții?

Cutrierati cu gândul țeri și popoară, călătorii
 pământul dela un pol la altul, priviți și la națiuni,
 cari să află în stare primitivă aproape copilărească,
 și la ori care veți afla un cult religios, care să ma-
 nifestează prin serviciu divin. Păgânul și ovreul își
 au templul deosebit, preotul și altariul lor. Și vezi
 minunea, aceștia își apleacă bucurios genunchele și
 să supune celor mai grele ceremonii numai să se
 facă plăcut Dzeirei. Păgânul aducea idolului său

chiar sacrificiu de oameni. În onoare lui Baal dispuneau, ca fii să treacă prin foc, îi aruncau de bună-voie în brațele arzătoare ale Molohului. Iudeii încă sacrificau în cinstea lui Iehova mieii cei mai frumoși, fructele cele mai ademenitoare și ce aveau mai plăcut în câmp.

Creștinul cruță acestea și aduce ca jertfă lui Dumnezeu numai o inimă curată și neprihănită. Mai mult nici nu cere Dumnezeu, dar noi nu dăm nici acest puțin. „Faceți aceasta întru amintirea mea” — zice Domnul. Da, așa era voia sa, ca învățării săi să se adune din timp în timp și să se eserceze în cele religioase, să cugete cu profunditate la învățătura sa și apoi prin împărtășirea cu sânta cuminicătură să vețuiască toți în iubire frățească, carea să-i întărească întru cele bune. Deci dacă voi cu drag vă numiți după sânt numele lui, apoi nisuiți-vă a și urma prescrișelor lui! De ce nu considerați ca sântă voia lui? El, Mântuitorul și stăpânul nostru, în câtă cinste și sântenie ținea datinile religioase ale poporului, din care s'au născut! Cum cerceta de cu diligență templul! Încă în etate de doisprezece ani îl aflăm între înțelepții poporului său, pătuns de nobila dorință de a învăța, plin de zel, cu stăruință admirabilă de a afla adevărul și înțelepciunea. „Oare nu mi-se cade să fiu în casa tatălui meu?” Dar ca bărbat oare nu îl aflăm adesea la altariul bisericei, unde se auzea vocea lui și făcea minuni? Oare nu ni-a dat esemplu, ca noi să-i urmăm? Spuneți, iubiților, de ce oare nu urmați esemplul său?

Apostolii lui Isus încă ne îndeamnă atât cu fapta cât și cu cuvântul a cerceta convenirile sante. Și noi suntem în drept a considera aceste conveniri ca începutul Duminicelor noastre. După cum ne istorisește St. Luca dânsii se adunau în ziua domnului pentru frângerea pâinei, — și Pavel predica adesea până la miezul nopții. Cât de cu stăruință zicea dânsul către Evrei: „Căutați să nu părăsim convenirile noastre, după cum s'au obicinuit unii a face.” D'aci se vede, că încă pretimpul acela existau atari destrăbălați, cari se considerau pre sine de mai înțelepți, de mai buni și n'aflau demne de cercetare aceste conveniri pline de învățături edificatoare. Din cauza aceasta s'a văzut Apostolul necesitat a-i admonia adesea: „Nisuiți ca cuvântul lui Cristos să petreacă întru voi, învățați, admoniați pre fiicarele, edificați prin psalmi și cântări sante!” Ce să zic, iubiților! Oare sunteți adevărați creștini? Oare aceste prescrișe să nu se refereze și la voi? Oare nu sunteți datori a vă supune acestora? De ce necinstiți aceasta zi prin lenevire, prin petreceri frivole, în aer infectat de soțietăți rele?

Dar gândește, omule, gândește numai pre un moment la tine însuși și la firea ta! Oare sunteți voi numai corp și nu și spirit? Doară numai corpul își are necesitatea sa, ear sufletul nu? Oare dânsul nu flămânzește după pâinea vieții sale? Nu însetoșază

după aceea rază de lumină? Oare ar fi pământul în stare pre lângă toate bunătățile sale a îndeplini toate dorințele noastre? Da, voi nu lăsați, ca corpul să ducă cât de puțină lipsă în aceasta zi; îl săturați și grijii mai mult decât în alte zile, îl prea săturați cu de toate! Și apoi e cu cale ca pentru spiritul nostru, partea cea mai nobilă a noastră, să nu contribuiți nimic, să-l lăsați să pătimizească foame și-l părăsiți cu necredință?

Tiurilor! Esoperat-ați vr'una din dorințele voastre? Sunteți aproape de scopul misiunii voastre? Nu vă mai rămâne nimic alta de învățat? N'aveți necesitate de nici o armă, spre a vă opune tuturor cercărilor? Nu vă lipsește un toiag, carele să vă fie de razim în calea cea plină de curse? Când sunteți departe de casa părintască, — oare n'aveți lipsă de conducătoriu, ca să nu cădeți în abis? Cine să vă îndemne spre zel nou întru împlinirea datorințelor, în cas că leneviți în cele bune sau sunteți osteniți? Dacă cercarea lumească și păcatul v'ar ispiti, — apoi cine să vă rețină dela efectuarea păcatului, dacă nu religiunea; și apoi unde să aflați vocea prietenească să vă îndrepte, dacă nu aici? Zilele săptămânei sunt destinate lucrului, ocupațiilor chemării și pentru câștigarea pâinei zilnice. Dar astăzi e ziua Domnului. Dar nu ziua de câștigarea pâinei, ziua Domnului Dumnezeului nostru e astăzi: acum ne aflăm în serviciul Celui prea înalt. „Dumnezeu este un Duh!” Dar voi încă dispuneți de un duh nemuritoriu în pieptul vostru! Apoi dacă este astfel, folosiți oarele acestei zile spre a vă înbogăți duhul vostru cu astfel de științe, cari să fie un adevărat decor; — câștigați-vă acele comori pre cari furii nu le sapă, moliiile nu le rod, rugina nu le strică, și cari să vă rămână pururea în ceriuri!

Nu prietenilor! toți avem necesitate de curaj, de puteri noi spre a lucra în cele ale eficiului, spre a lucra, dar și spre a răbda; astăzi să ne câștigăm acest curaj, să ne câștigăm aceea putere din învățăturile lui Isus. Cunoștințele noastre despre noi înșine și datorințele ce le avem, despre adevăratul preț, despre folosirea rațională a celor temporale sunt încă neîndestulitoare și neperfectionate, astăzi, da astăzi să ne învățăm a privi spre cele vecinice și a primi putere noauă pentru viitoriu. Spre acest scop să ne servească acest loc de venerațiune, liniștea bisericei să ne înveselească în nevinovată bucurie. Astăzi, ori unde ne am afla, să ne însuflețim de voința după știință și zel de îndreptare! Deci nici un păcat sensual, nici o plăcere nesatioasă, nici o bucurie nebunatică să nu necinstească sântenia acestei zile. Și ori ce am vorbi sau face să avem pururea naintea ochilor, naintea sufletului, întrebarea: oare să cuvine? oare să cuvine?

(După Claymann)

S. Bistrea

Adunarea generală a Asociațiunii Transilvane

(Fine)

În două ședințe, ținute în 26 și 27 August st. v. adunarea trece preste agendele ei oficiale.

În *ședința primă* se citește raportul anual, din care estragem următoarele :

Alegerea d-lui vicariu capitular *Ioan M. Moldovan* de președinte al Asociațiunii, săvârșită la adunarea generală din Năsăud în 23 Octombrie 1893, s'a întărit prin rescriptul ministerial ddto 24 Decembrie 1893 Nr. 107,638.

Școala civilă de fete cu internat și drept de publicitate a Asociațiunii a dovedit și în anul școlariu din urmă progres. Au fost înmatriculate 76 eleve în cursurile ordinare, 9 în cursul complementariu, cu totul 85. În internat au fost adăpostite la începutul anului 63 eleve. Starea economică a școlii s'a îmbunătățit în mod considerabil: percepțiunile au fost de 18.514 fl. 23 cr., ear erogațiunile de 17.804 fl. 46 cr., rezultând la finea anului un saldo activ de 709 fl. 77 cr., având încă o restanță de încasat în sumă de 509 fl. 25 cr. Dela institutul de credit și economii „Albina” din Sibiu, școala a primit și în acest an o subvențiune de 500 fl. și 14 mașine de cusut ca dar, cari sunt de mare preț pentru această școală.

Venitele fondului general în 1893 au fost: 19.504 fl. 13 cr., erogațiunile: 16.001 fl. 13 cr., rezultând un saldo de 3503 fl. 4 cr. Averele fondului general la 31 Decembrie 1893 a fost 166.757 fl. 50 cr. Intreaga avere administrată de Asociațiune: 193.499 fl. 30 cruceri.

Afară de subvențiunea și darul de mai sus, Asociațiunea a mai primit tot dela „Albina” 500 fl. pentru 10 stipendii à 50 fl. pe sama elevilor adăpostite în internat; 200 fl. dela fericitul Dr. A. Maniu pentru 4 stipendii à 50 fl. cu acelaș scop; 400 fl. subvențiune dela societatea „Transilvania” din București, pentru a se distribui, ca ajutoriu învățăceilor meseriași români.

Fondul „George Barițiu” este în prezent 2161 fl. 01 cr.

Membri au fost în cursul anului 79 fundatori, 175 pe viață, 397, cari au solvit taxele anuale.

Biblioteca la finea anului a constat din 3176 opuri în 7113 tomuri, 4721 broșuri și 15 charte, față cu 2723 opuri în 6453 tomuri, 4409 broșuri și 15 charte la finea anului 1892. Sporul acesta considerabil provine din biblioteca fericitului George Barițiu, carea s'a arangiat și catalogisat, contopindu-se cu biblioteca Asociațiunii.

„Transilvania,” organul Asociațiunii, s'a edat în 1893, sub redacțiunea prim-secretariului *Zaharie Boiu*, în 900 exemplare distribuite membrilor Asociațiunii și în schimb.

Despărțămintele Asociațiunii, în majoritate preponderantă au împlinit frumoasa menire, ce au prin contactul nemijlocit cu poporul, întru răspândirea interesului cultural urmărit de Asociațiunea noastră. Cu deosebit regret trebuie însă să amintim, că organele administrative ale statului în unele locuri au oprit ținerea adunărilor generale ale despărțămintelor, deși acestea nu se ocupă nici odată cu politica.

După cetirea raportului se aleg comisiunile pentru examinarea acestuia, a rațiunilor și a proiectului de buget pro 1895.

Urmează apoi însinuarea propunerilor. D-l Gr. Maior accentuează, că deși Asociațiunea nu dă îndărăpt, totuș ar fi trebuit să aibă succese mai mari. Causa o află în aceea, că poporul nu stă în contact în destul cu Asociațiunea și propune a se înființa prin comune agenturi și biblioteci populare

D-l Dr. A. Bunea face propunere cu privire la trimiterea delegațiilor din despărțăminte, la adunarea generală. Cetindu-se adresele de felicitare și dnii B. Bașota și Z. Boiu cetind fie-care câte o disertațiune, ședința primă s'a încheiat.

Sara corul plugarilor din Sebeș a dat un concert, ce a avut un succes strălucit.

În *ședința a doua* se citește raportul comisiunii esaminătoare, raportul comisiunii însărcinate cu propunerile, apoi raportul comisiunii bugetare.

În fine defigându-se Blajul pentru ținerea procsimei adunări generale, adunarea generală se încheie.

La 2 oare d. m. s'a ținut un banchet la care a participat cam 150 de persoane. Primul toast a fost al dlui preș. Moldovan pentru înalta casă domnitoare. D-l P. Isaac a vorbit pentru comitetul Asociațiunii și președinte. D-l Z. Boiu pentru autoritățile locale, etc. etc.

Sara s'a ținut balul, la care a luat parte lume multă. Costumele naționale au fost bine reprezentate. În paușă s'a jucat „Călușeriul” și „Bătuta” de 12 tineri. Cu balul s'a încheiat festivitățile Asociațiunii din estimp.

Despre sărăcia poporului

Sub acest titlu „Candela” combate într'o cuvântare o mulțime de păcate, cari duc poporul nostru la sapa de lemn. Reproducem câteva pasaje din acea cuvântarea:

Nepăsarea și mintea ușoară

Eacă și aceste sunt două păcate foarte grele, cari s'au înrădăcinat în poporul nostru și-l duc la sărăcia cea mai mare. Dacă stai și înveți pe oamenii noștrii un lucru nou, fire-ar cât de bun, ei nu se mai apucă să-l facă, și învățătura îți rămâne, ca și când ai arunca mazere la părete. Nu odată li vorbește preotul, nu odată învățătorii sau alt prietin bun al poporului, zile întregi îi roagă pe oameni și-i învață ba și cu lacrimi în ochi îi îndeamnă și le zice: o, tu popor bun, tu popor atât de greu cercat și de pățit, ia seama, ce faci! Au doară nu-ți vezi căderea cu ochii, doară nu-ți vezi nevoia; — mai departe se nu mai pășești pe calea aceasta, căci apoi vei peri! Noi vrem să-ți ajutăm și să te scăpăm, ear tu nu vrei să ne crezi? Doară numai noi îți mai suntem încă prietenii cei puțini și unici, cari nu ne rușinăm de tine și voim să-ți întindem mână de ajutoriu. O, tu popor bun, deșteaptă-te și ia-te după noi pe calea, ce te duce la viitoriu frumos și traiu bun!

Și poporul, drept că stă și ne ascultă, dară după aceea tot rămâne nepăsătoriu — își ține calea cea veche

Înainte, nepăsându-i de învățătura noastră, de sporiu în bine și ne mai păsându-i nici de starea cea grea, în care se află. Ear se-i vorbească vr'un venetic strein, carele caută în ori-ce chip, că se-l înșele, sau se-i zică un cuvântel cât de neînsemnat — apoi poporul nostru îndată îl crede și ascultă de sfaturile lui, deși îl duc tocmai la cădere și așa se depărtează, se înstreinează de prietiniile sei cei adevărați, ca și când aceștia și nu streinii ar fi vrăjmașii lui.

Fraților săteni! Voi știți destul de bine, că numai acela va putea spune adevărul, care împărtășește cu voi bucuria și durerile și care nu caută să vă tragă pelea. Acela numai vi-e prietin adevărat, acela numai vă iubește din inimă curată și deci pe acela numai se cade să-l ascultați, pentrucă cuvintele lui se revarsă ca din pieptul maicei voastre pentrucă cuvintele lui sunt sante.

Lăsați nepăsarea de o parte și încredeți-vă numai în aceia ce vă iubesc și-s bucuroși de binele vostru.

Necruțarea. Patima risipirii îi bagă pe oamenii noștri în datorii mari și îi face să sărăciască. Țărănul nostru, nu-i ce zice, are inimă bună. Durându-o bine, având un an bun cu roadă avută sau vinzând vr'o vită ori pâne, el nu mai gândește la ziua de mâne și la viitorul său, nu se gătește de întâmplări rele, nu strînge bani albi pentru zile negre, adică ca să aibă, când ar da peste densus vr'o nenorocire, dară trăește, cum zice cela, numai de azi pe mâne, ori din mână în gură. Ceea ce a câștigat îndată și resipește, și apoi, când îl ajunge lipsa, împrumută bani și face datorie: și datorii se înmulțesc la urmă într'u atâta, încât nu le mai poate întoarce, și eacă sărăcia gata; ea intră în casa lui, ceea ce era odată plină de toate cele, și se așează după masă. Și ceea ce zic de cei avuți, de cei ce nu țin banii în mână strâns, aceea o păteșc încă și mai rău cei sărmani, cari trăesc numai din mână în gură. Ei iau iarna bani pe lucru pretutindene și și de acolo, de unde nu s'ar mai cădea să ieie; pentru că de, foamea și frigul îi strînge, eară când vine săpatul sau alt lucru, care îl plătesc vara foarte bine, și când ar putea să-și agonisească mai mulți bani și așa să și pună câte ceva și de o parte — atunci îi mână dinapoi ca pe niște vite, ca să-și împlinească lucrul pentru banii cei puțini, ce iau luat de cu iarnă. Astfel de nenorociți își blastămă zilele și apropiindu-se eară iarna cu gerurile ei cele aspre, se duc eară, de se dau pe mâna jefuitorilor, cari le dau eară înainte plata mică pe lucru la vară. Ast-fel se îndatoresc ei din nou și trăesc necurmat tot în necaz și în sărăcia cea mai mare.

O, lăpădați-vă, iubitorilor mei, de așa nebună chivernisire! Dacă Dumnezeu a dat avere, ori dacă voi, cari sunteți mai sărmani, v'ați agonisit niște bani ceva, apoi aduceți-vă aminte și de ziua de mâne și de poimâne. Azi e cald și suntem sătui, eară mâne poate să fie frig și foamete. De aceea fiți păstrători și împăcați-vă mai bine cu o bucatică de pâne uscată, decât cu un colac împrumutat.

În multe sate și-au făcut oamenii bănci de împrumutat și-și țin întrânsele banii cei agonisiți. Ear faceți

și voi așa; puneți măcar în lădița bisericească la păstrat câte 5 cruceri, câte 10, 20, 30 de cruceri pe săptămână și veți vedea, cât veți strînge într'un an și cât de bine vor prinde în timp de nevoie.

Deci să fiți păstrători și veți vedea, că nu veți mai sărăci nici odată.

Pricina cea de pe urmă, că sărăcește țărănul nostru, e și lipsa de solidaritate, adică, că unul nu ține cu altul la ori ce lipsă. Ungurii țin cu Ungurii, Jidovii cu Jidovii, și fiecare popor caută ca să dobândească cât de multe drepturi și cât de multe bunătați. Eară popoarele creștine în deosebi ar trebui să trăească după porunca Mântuitorului nostru și să-i iubească pe membrii săi, ca și când ar fi numai o unică familie și un unic popor.

Nu numai poporul nostru trăește cu nepăsare, nu se îngrijește de fie-care membru în deosebi, dar nici de întregul, și de aceea străinii venetici ne stăpânesc. Dacă vr'un frate de ai tăi cade într'o nenorocire, dacă de peste densus o lipsă ori dacă-i prît nevinovat, ori dacă și moare înainte ta, apoi tu, iubite sătene, te uiți la nenorocirea lui, fără ca să te doară, și faci așa: *apoi de, Dumnezeu să-i ajute; eu ts bun bucuros, că o duc, cum o duc!* Asta însă îi răutate, asta nu e milă creștinească, asta se chiamă lipsa de solidaritate, pentru că unul nu ține cu altul la nevoie — și de aceea străinii, cari țin strîns între olaltă stăpânesc asupra noastră. Și aceasta o faceți între altele nu numai față cu biserica, dar și la judecătorie, în trebi comunale, la alegeri și pretutindene și ori-unde voi vă disbinați, și pace bună.

Luativă învățătura dela Jidovi, adică cum țin toți la un loc: toți pentru unul și unul pentru toți; și eacă de aceea o duc ei foarte bine. Să nu gândiți, că nenorocirea unuia dintre voi nu vă strică pe toți; din potrivă: și un cântec zice doară: *unde-i unul nu-i putere la nevoi și la durere; unde-s doi, puterea crește și dușmanul nu sporește.* Dacă de pildă o comună întreagă îi de un gând și o duc bine, apoi și fie-care sătean în deosebi nu o poate duce rău. Doară sunteți frați de o mamă și de un botez. Apărați-vă și inbiți-vă, ca frați buni, pentrucă voi ați crescut împreună și aceleși obiceiuri și datine bătrânești vă ține la un loc, unul și același cântec vi-l-au cântat mamele voastre la leagăn, unul și același pământ udat cu sângele strămoșilor voștri vă hrănește pe voi și pe copii voștri! O, iubiți-vă deci și țineți unul cu altul, și atunci de bună samă nu veți cădea.

Fraților Creștini! Ce să vă mai spun? Dați cu ochii împrejurul vostru, căutați la satele vecine, duceți-vă în toată lumea și veți vedea, cât de tare a căzut bietul nostru popor, veți vedea pretutindene numai nenorocire și sărăcie la densus. Cel ce să va încredința de adevărul acesta, va suspina amar și va cunoaște, că astăzi vam spus adevăr curat, da, adevăr curat, dară și foarte amar. Creștinul nostru să perde, vâzând cu ochii, pentru că-i lipsește darul păstrării și pentrucă nu cunoaște solidaritatea, adică că nu știe a ținea cu fratele său, adică nu stau toți pentru unul și unul pentru toți. O, de ar da Domnul, ca să ajungem și noi timpuri mai bune, timpuri, în cari poporul nostru să se întoarcă înapoi la trudă,

la trezvie, ca să se deștepte din somnul nepăsării și să se arăte odată între voi iubirea frățească și unirea voastră într-o unică și neînvinsă putere.

Doamne Dumnezeu, tu, părinte al tuturor popoarelor; tu, care gândești, și de densele grijești și le judeci; tu, atot-puternice, care lași, ca peste făpturile tale să vie lipsă și zile negre, dară care le dai ca stăpânitoriul veacurilor și zile senine și fericite: ascultă și rugăciunea luminătorului și păstorului poporului, care era odată atât de falnic și laudat și ferește-l de peire, de sērăcire, de foamete și de frig; luminează-mi poporul meu cu lumina minții și-l învie la viață nouă, cinstită, trează, muncitoare și îngrijitoare de cele viitoare, ca și prin poporul acesta să se preamărească numele tău în vecii vecilor.

Înștiințare

La școlile medii rom. gr. or. din Brașov (gimnasiu, școală reală inferioară și școala comercială) anul școlastic 1894/5 se va începe cu 1 Septembrie st. v. 1894.

Esamele de emendare și cele supletorii se vor ține în 31 August st. v. iar examenele de primire pentru clasa I-a gimnasială și pentru clasa I-a reală se vor face în zilele de înscriere.

Înscrierile școlărilor pentru anul școlastic 1894/5 vor urma în 1—3 Septembrie st. v. și anume: în 1 Septembrie se vor înscrie școlarii din orașul Brașov, în ziua următoare cei din comitatul Brașovului iar în ziua a treia școlarii din alte comitate. Înscrierea se face pre lângă condițiunile următoare:

1. Pentru a fi primit în clasa I-a gimnasială sau reală școlariul trebuie să fi împlinit etatea de 9 ani, și să prezente: testimoniu despre 4 clase primare absolvate cu succes, atestat de botez și certificatul ultim de vaccinare, prin care se documenteze, că este altoit odată sau și de a doua oară. Cei-ce nu vor produce testimoniu de clasa a 4-a primară, se vor supune la examen, în care vor avea să dovedească, că posed cunoștințele recerute. Ceialalți vor fi examinați numai din limba română și din aritmetică. Dela acest examen sunt dispensați școlarii repetenți precum și aceia, cari în anul precedent au absolvat clasa a 4-a la școala capitală rom. gr. or. de aici.

2. Școlarii, cari vor să fie primiți în clasa I-a comercială, trebuie să fi absolvat cu succes patru clase gimnasiale sau reale, sau civile. La cas că nu ar putea produce testimoniu recerut vor avea să dovedească prin examen cunoștințele recerute.

3. Școlarii, cari vin delă alte institute, pentru a fi înmatriculați, au să prezinte testimoniu de clasa absolvată în anul școlastic 1893/4 testimoniu de botez și cei ce n'au împlinit 14 ani, certificat de revaccinare. Școlarii, cari au absolvat anul școlastic precedent la școlile noastre, nu trebuie să producă aceste documente.

4. Didactrul (taxa școlară) se plătește la înmatriculare sau întreg, sau cel puțin jumătate și anume:

Pentru școlarii români de confesiunea gr. or. sau gr. cat. din gimnasiul inferior și din școala reală inferioară 7 fl. pe an, iar pentru cei din gimnasiul superior și din școala comercială 11 fl. pe an. Pe lângă aceasta școlarii din clasele inferioare plătesc ca taxă de bibliotecă 30 cr., iar cei din clasele superioare 50 cr. Școlarii de altă confesiune au să plătească didactru de 4 ori mai mare. Cei ce se înmatriculează de prima oară la aceste școli plătesc odată pentru totdeauna 2 fl. v. a. ca taxă de primire.

5. De didactru se pot dispensa numai acei școlari, cari vor cere aceasta în scris, dovedind, că ei sau părinții lor sunt cu totul lipsiți de mijloace materiale, și că au absolvat anul precedent cu calculul general cel puțin bine și cu purtare morală bună. Cererile pentru dispensare împreună cu atestatele necesare se vor înainta subscrisei direcțiunii până'n 15 Septembrie st. v. Pentru semestrul prim nu se dispensiază de didactru acei școlari, cari vin pentru prima oară la aceste școli, de asemenea nu se dispensiază nici un școlariu de taxa de bibliotecă.

Brașov în 17 August st. v. 1894.

Direcțiunea școlărilor medii rom. gr. or.

Varietăți

„P. S. Sa episcopul Popea delă Caransebeș a sosit cu trenul accelerat de astăzi după prânz la gara Brașov, de unde a plecat imediat la Săcele, pentru de a petrece acolo câteva zile în mijlocul rudeniilor“ — scrie Gaz. Tran.

Avis. La institutul pedagogic diecesan gr. or. rom. din Caransebeș se fac înscrierile în 2 și 3 Septembrie st. v. dimineața delă 8—12.

Școli comunale. Vestitul fibreu Ioanovics din Re-caș caută cu toate mijloacele, ca se înființeze școli comunale în cercul său. Într-o ședință a corpului reprezentativ din Chiseteu i-a succes să câștige — cu baioneta — majoritatea — de un vot — pe partea sa; în Iezvin însă a pațit'o ca vulpea cu strugurii: n'a căpētat nici un vot. Chiseteienții au redicat protest în contra fărădelegilor lui Ioanovics.

Representanța fundațiunei Gozsdu în anul acesta și-a ținut ședințele în Sibiu în zilele 26—31 August. Pentru anul viitoriu s'a votat ca stipendii considerabila sumă de 27,030 fl. 30 cr. Stipendiile după specialitatea studiilor sa'u dat la

I. Stipendiștii vechi

1. drepturi, stipendiști 23, suma	6.980 fl.
2. medicină, „ 4 „	1.300 „
3. litere, „ 6 „	1.900 „
4. tehnică, „ 8 „	2.400 „
5. gimnasii, „ 7 „	2.010 „
6. comerciale, „ 1 „	300 „
Suma „ 51 „	14.890 fl.

II. Stipendiști noi

1. drepturi, stipendiști	12,	suma	2.500 fl.
2. medicină	"	4 "	800 "
3. litere,	"	1 "	200 "
4. tehnică,	"	5 "	1.000 "
5. silvicultură,	"	1 "	200 "
6. comerciale,	"	1 "	200 "
7. gimnasiu,	"	5 "	270 "
Suma	"	29 "	5.170 fl.

III. Taxe pentru rigoroase.

Pentru cei vechi	3.964 fl. 76 cr.
Pentru cei noi	3.005 " 54 "
Sortați după facultăți, ajungem la următorul rezultat:	
Ștudenți la drepturi 35, suma	9.480.—
" " medicină 8 "	2,100.—
" " litere 7 "	2,100.—
" " tehnică 13 "	3,400.—
" " gimnasiu 14 "	2.280.—
" " comerciale 2 "	500.—
" " silvicult. 1 "	200.—
Rigoroșanți 25 "	6.970.30
Suma 105 "	27.030.30

Voci latine. *Dela frați la frați.* Cu aceasta titulă a apărut acum de curând o carte de mare însemnătate. Ea este un album al poporului român, scris și alcătuit de bărbații celebri ai gîntei latine și dedicat osândiților în procesul memorandumului. Aceasta o exprimă și titlul: frații noștri și-au exprimat părerile lor despre frații lor, despre noi Români, despre starea grea, în care ne aflăm înfierând nedreptatea, apostrofând pe cei cari au creat aceasta situație și noană însuflându-ne curagiu și speranță. Ea ne dovedește, că bărbați de frunte de-ai popoarelor latine susțin cu toată rezoluțiunea cauza română și se angajază a lucra pentru triumful ei. Acesta e meritul albumului și meritul aceluia, care a condus lucrarea, a valorosului nostru V. A. Urechia.

Ca execuțiune încă merită atențiune deosebită; titlatura, gravurile, facsimilele și autografele sunt executate cu acurateță, fin și artistic; întreaga carte este de o eleganță atrăgătoare și face onoare artei grafice românești.

Formatul cărții este 4° mare, 172 pp.

Titlul completă este:

Voci latine. Delu frați la frați. Latina gîntei o regină! I-a culegere de adhesiuni a gîntei latine la mișcarea națională din Transilvania și Banat. Ilustrată cu autografe și diverse stampe prin V. A. Urechia, președintele Ligei pentru unitatea culturală a Românilor. București. Stabilimentul grafic I. V. Socec. Strada Berzei 1894.

Pagina titulară este un frumos tablou artistic, format din vechi reminiscențe de glorie străbună și din momente ale prezentului. În frunte este o poartă triumfală, asemenea arcului împăratului Tit din Roma. De asupra arcului decorat, care e așezat pe două brațe groase, se nalță frontispiciul, pe care stă la mijloc lupoaica cu gemenii Romulus și Remus la sin, în colțul drept împăratul Traian, cu mâna dreaptă rădicată în sus, ear în stînga regele Daciei, Decebal. Sub figura lupoaicei, la mijlocul

frontispiciului, se află una sub alta, ca inscripții, titlurile cărții: *Voci latine. Latina gîntei o regină! Dela frați la frați*, ear pe cei doi stâlpi ce susțin arcul sunt gravate numele condamnaților, de o parte și de alta, astfel:

Dr. Rațiu	Dr. Lucaciu
Pop de Băsești	Comșa
Dr. Coroian	Dr. Barcian
Dr. Mihali	Cristea
Tripon	Domide
Patița	Barbu
Veliciu	Suciu

În dosul porții triumfale, în depărtare se zărește: Columna lui Traian din Roma; de-a stînga ruine, rămășițe de colonne din forul roman, și de-a dreapta este o parte din Coloseu.

Dinaintea porții colonne sfărâmate, preste cari se întinde în toate părțile iederă și alte plante verzi. Într'un corn apare dintre frunze următoarea inscripție semnificativă:

Prohibet latio quemquam de sanguine natum caesaribus salvis barbara vincla pati . . .

După titlul vine dedicațiunea, de dl V. A. Urechia, o scurtă, dar frumoasă dedicațiune osândiților din Segedin și Vaț „la porțile zăvorite.“ Lor le aduce dl Urechia „un mănunchiu de flori rare“ spuindu-le cu drag, că „Trimise sunt lor aceste flori din toate țările unde armonios răsună voace latină, voace caldă de frate.“ După aceasta urmează scrisorile și facsimilele a 147 de celebrități (între cari și femei) bărbați politici, diplomați, senatori, deputați, profesori, ziaristi, artiști, literați etc. din Francia, Italia, Spania, Belgia și Elveția latină, scrise în limbile aceste și unele în dialectele Provencei.

Printre vocile frățești, cari constituie principalul cărții, se află stampate mai multe figuri mărețe din trecutul istoric al românismului, cari ne revoacă în memorie trecutul glorios al neamului nostru, precum figurile lui Mihai Viteazul, împăratului Ioanițiu, Bălcescu, Vasile Lupu, Bogdan Dragoș, Radu Negru, Mircea, o ambasadă neamică la Tepeș-Vodă etc. și trei icoane din prezent reprezentând: un june cioban din Carpați, Curcanii la pândă și o casă țărănească acoperită cu trestie.

(Rândunica)

Primatele Vaszary și supușii sei. Între clerul subaltern și primatele Vaszary s'au ivit oarecari netnțelegeri, din cauza că acesta ar cocheta cu guvernul privitoriu la proiectele de lege bisericești. „Magyar állam“ organul romano catolicilor, atacă aspru ținuta primatului, pe când civii liberali din Strigon i-au făcut o reprezentanță.

Planurile papei. Papa Leo XIII. intenționează a convoca în timpul cel mai scurt un congres bisericesc la care vor fi invitați și patriarhii și arhiepiscopii bisericești orientale. Congresul va avea să discute asupra modalităților, sub cari s'ar putea uni biserica orientală cu cea romano-catolică sub supremația papei. Pontificicele roman în privința aceasta are de gând să presinte congresului următoarea propunere: *Papa pretinde să fie recunoscut de cap al ambelor biserici.* Față cu aceasta pre-

tensiune însă va *concede* bisericii orientale să-și păstreze limba, dogmele (?) și particularitățile cultului ei divin. În cercurile vaticane se speră, că aceasta acțiune, pentru acărei punere la cale se fac de mult pregătiri, va avea succesul dorit.

Lasciate ogni Speranza!!

Necrolog. Neîndurata moarte iar a cerut o scumpă jertfă răpind din brațele iubitorilor părinți o fragetă ființă, înțelegem pre *Virgil*, fiul dlui profesor de teologie *Gherasim Sêrb*. Neuitatul a repausat în etate abea 3 ani în urma morbulului „diferitis“, care în timpul din urmă a început de nou a se lăți în orașul nostru. În mormântarea a avut loc Mercuri în 24 August. Exprimând condolențele noastre mult cercaților părinți zicem dragălașului decedat: *Suflet blând și nevinovat odihnește-te în pace!*

Bibliografie

A apărut Nr. 14 al interesantei reviste literare-beletristice, pentru familie „*Rândunica*“ cu următorii sumarii: Tovarâși nedespărțiți sau Sântul Dumitru de Carol Scrob. Nu vă opriți, T. Simtion. Ceasuri grele, Ilarie Chendi. Dați-mi pământ! Petrea dela Cluș. Hoțul de cârlani (trad.) Iuliu Popescu. Când... Elena Gabor. Rămurele: „Cave Iyram“... tin P.. Descântece la nuntă N. P. R. Uituri (chiuituri) I. G. Revista literară-beletristică. „*Rândunica*“ apare în Sibiu, de trei ori pe lună. Proprietar-editor și redactor este dl Silvestru Moldovan. Abonamentul costă pe an 6 fl., pe 1/2 an 3 fl., pe 1/4 an 1 fl. 70 cr. v. a. Pentru România 16 franci. — Recomandăm atențiunii publicului iubitoriu de literatură aceasta revistă.

Lira bihorului. Balade populare de Antoniu Popp.

Ierarhia bisericescă sau esplicarea ceremonielor sacre prescrise la Chirotonia gradelor s. ierarhice de Ioan Boroș paroh român greco-catolic, asesor Consistorial și licențiat în s. teologie morală și pastorală. Cu aprobarea Episcopatului Logojuului.

Transilvania foaia Asociațiunii Tsansilrane pentru literatura română și cultura poporului român. Apare în Sibiu. Redactor: Z. Boiu. Nr. 8 conține: Înainte de adunarea generală dela Sebeș de Z. Boiu. Cuvânt de deschidere, rostit de dl Partenie Cosma, ca delegat al comitetului Asociațiunii transilvane, la adunarea de constituire a despărțământului Seliștei, ținută la 22 Iulie 1894 n. Testamentul Ioan Otteteleșanu. Un decret de cantor și învătătoriu dela anul 1805. Adaus la „Materialul pentru istoria tipografiei române“ de I. Boroș. Dela Academia română. Școala de fete dela Murele. Castelul blăstemat, poezie de Z. Boiu. Din cronica lunară. Bibliografie. Concurs. Proces verbal, luat în ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la 5 Iulie, 9 și 11 August 1894 n. Proces verbal, luată în adunarea cercuală de constituire a despărțământului Seliște al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.“ ținută în Seliște la 22 Iulie n. 1894, conform convocării de ddo 12 Iulie n. a. c.

Concurs

Pentru întregirea definitivă a postului de învătătoriu la școala confesională gr. or. română din comuna **Petroman**, se escrie concurs cu termin de recurgere de 20 de zile dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumentele:

1. Salariu în bani gata 300 fl.
 2. Pentru 12 metrii de lemne, din cari are a fi încălzită și sala de învățământ 38 fl. 40 cr.
 3. Pentru conferență și scripturistică 10 fl.
 4. Dela înmormântări unde va fi poftit 50 cr.
 5. Cörtel liber cu grădină de legumi de 1/4 de juger.
- Doritorii de a ocupa acest post au să dovedească că au absolvat cel puțin 2 clase gimnasiale, reale ori civile, căci altcum nu vor fi candidați; cei-ce știu conduce și instrua corul vor fi preferiți; mai departe dorește comitetul parohial ca recurenții să se presinte în vr'o Duminecă ori sêrbătoare în s. biserică.

Recursul instruat conform stat. org. și regulamentului are a fi adresat com. par. și subșternut Prea On. Domn protopresbiter Ioan Pinciu în Ciacova. 1—3 [57]

Vincentiu Goți

preot, președ. com. par.

Mihailu Lucuția

not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învătătoriu la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Tomești**, protopresbiteratul Făgetului, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 264 fl. v. a.
2. Pentru scripturistică 6 fl. v. a.
3. Pentru conferință 10 fl. v. a.
4. Dela înmormântări fără liturgie 50 cr, cu liturgie 1 fl. v. a.
5. 32 metrii de lemne, din cari are a să încălzi și sala de învățământ.
6. 3 și 1/2 jugere pământ, dintre cari un juger este tuș-berc, ce aduce un venit de 12 fl. anualminte.
7. Locuință liberă în edificiul școalei cu o grădină intravilană.

Cei ce doresc a ocupa acest post învătătoresc au să-și înainteze recursul ajustat cu documentele recerute conform statutului organic și regulamentului pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parohial din Tomești, la oficiul protopresbiteral gr. or. rom. în Făget, până la terminul deschis.

Recurenții au a să presenta *odată* în vre-o Duminecă sau sêrbătoare în s. biserică, dar nici de cât în ziua de alegere.

Tomești, din ședința comitetului parohial ținută la 24 Iulie 1894.

[54] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *Sebastian Olariu* ppbiter tract.

Concurs

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. română din comuna **Tapla**, protopresbiteratul Logojului se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile, socotit dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 230 fl.
2. Patru stângeni lemne în natură sau în bani 30 fl.
3. doauă jugere pământ de arătură prima clasă socotit în bani venitul anual face 40 fl.
4. Cortel liber cu grădină de jumătate juger.
5. Pentru scripturistică 5 fl.
6. Pentru conferințe 5 fl.
7. Dela înmormântări unde va fi poftit fără liturgie 20 cr. cu liturgie 40 cr.

Doritorii de a ocupa acest post, își vor subșterne petițiunile lor, provăzute cu toate documentele prescrise și adresate comitetului parohial, la oficiul protopresbiteratului gr. or. român din opidul Logoj.

[56] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteratului.

Concurs

Pre baza ordinațiunii consistoriale ddto 14 Iulie a. c. Nr. 1795 B. se escrie concurs pentru un capelan pre lângă neputinciosul paroh Ioan Mihailoviciu dela parohia de clasa a II. din **Cărbunariu**, protopresbiteratul Bisericii-albe cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt a treia parte ($\frac{1}{3}$) din venitele jos însemnate:

1. Salariu dela societatea căilor ferate 300 fl.
 2. 12 caré de lemne anual,
 3. Stola indatinată
 4. Birul parohial dela fiecare număr câte 33 cr.
 5. Quartir în natură dela societatea căilor ferate,
- Însă acesta numai după moartea parohului neputincios.

Recurenții sunt avisați, ca recursele lor ajustate cu documentele necesare și adresate comitetului parohial se le subștearnă protopresbiteratului Filip Adam în Iam.

În fine recurenții se se înfățișeze în vre-o Duminică sau sârbătoare în sânta biserică.

Cărbunariu, în 6 August 1894.

[55] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Filip Adam* protopresbiter.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Sudriaș-Jupani**,

protopresbiteratul Făgetului se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia diecesană.

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl. v. a.
2. Doauă jugere pământ de fânaș.
3. 20 metri volum de lemne, din cari se se provadă și școala.
4. Pentru conferință 5 fl. v. a.
5. Pentru scripturistică 3 fl. v. a.
6. Pentru curatorie dacă o i-a asuprăși 8 fl. v. a.
7. Quartir liber cu grădină de un juger.
8. Dela înmormântări unde va fi poftit 20 cr. ear cu liturgie 40 cr.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc au se-și înainteze recursele cu documentele necesare adresate comitetului parohial Prea On. Dn. ppresbiter Sebastian Olariu în Făget.

Recurenții se se prezenteze în vre-o duminică sau sârbătoare în s. biserică dar nu în ziua alegerii.

Preferiți vor fi aceia, cari sunt în stare a conduce corul local.

Din ședința comitetului parohial ținută în *Sudriaș-Jupani* în 31 Iulie 1894.

[52] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurs

Conform ordinațiunii consistoriale ddto 23 Iulie a. c. Nr. 2022 Șc. se escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. română din **Cadar**, protopresbiteratul Buziașului, cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 140 fl.
2. 12 Hl. și 30 litre de grâu;
3. 12 Hl. și 30 litre de cucuruz;
4. 24 metri volum de lemne aduse în curtea școalei;
5. 4 jugere pământ fânaș și 800 stânceni pătrați pământ arătoriu;

6. cortel liber cu grădină intravilană;

7. paușal pentru scripturistică 5 fl.

8. paușal pentru conferințele învățătoresți 8 fl.

9. dela înmormântări, unde va participa 50 cr.

Naturalele de subt punct 2, 3, 4 și 5, după calculul diametral de zece ani, dau un venit anual de 200 fl.

Reflectanții au se-și înainteze recursele cu documentele prescrise, adresate comitetului parohial, administratorului protopresbiteratului Aureliu Dragan în Ghilad per *Csákova*, și se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în s. biserică, dar nu în ziua alegerii.

Din ședința comitetului parohial ținută în *Cadar* la 6 August 1894.

[53] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Aureliu Dragan* adm. ppbiter.